

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Kopi: UPN

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Sagsnummer
2018-3671

Kontor
EKN

11. juli 2018

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 16. juli 2018

Dagsordenen for rådsmøde (udenrigsanliggender) den 16. juli 2018 omfatter: *Libyen, Nordkorea, Marokko – Rådsbeslutning om aftale om ændring af protokoller til Associeringsaftalen samt EU's Østlige Partnerskab*. Alle punkter forelægges hermed Folketingets Europaudvalg til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotatet for rådsmødet, som er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018 samt det supplerende samlenotat oversendt den 10. juli 2018.

Dagsordenspunkt 1: Libyen

Rådet forventes at have en drøftelse af den seneste udvikling i Libyen, herunder den politiske situation i lyset af Libyen-mødet i Paris den 29. maj 2018 og migrationsaspekter.

Sikkerhedssituationen er fortsat skrøbelig med konfrontationer mellem forskellige grupperinger. Premierminister Fayeza Sarrajs internationalt anerkendte samlingsregering i Tripoli har kun meget begrænset kontrol og er bl.a. under pres fra general Khalifa Haftar og hans styrker i øst, der ikke anerkender samlingsregeringen. Den 28. juni d.å. erklærede Haftar at have taget kontrollen med Derna, som efter det oplyste skulle have været den sidste østlige by ikke underlagt Haftars kontrol. Også terrorgrupper som IS opererer fortsat i Libyen, som illustreret ved angrebet den 2. maj d.å. på den nationale valgkommission, hvor 13 personer omkom.

Som led i FN's bestræbelser på at finde en politisk løsning på krisen lancerede FN's særlige repræsentant for Libyen, Ghassan Salamé, i september 2017 en handlingsplan, der skal bane vej for en forfatningsafstemning samt præsident- og parlamentsvalg. Der har imidlertid været meget begrænsede fremskridt i processen. Et centralt element i planen var endvidere forhandlinger om en revidering af den Libyske Politiske Aftale (LPA) fra 2015. I lyset af manglende fremdrift i forhandlingerne oriente-

rede Salamé den 21. maj d.å. FN's Sikkerhedsråd om, at en revision af LPA'en ikke længere har prioritet, og at fokus nu i højere grad er på afholdelsen af valg i år.

For at forsøge at skabe fornyet momentum var Frankrigs præsident Emmanuel Macron den 29. maj d.å. vært for et højniveaumøde, der bl.a. havde deltagelse af fire af Libyens tungeste politiske aktører – premierminister Sarraj, general Haftar, formand for repræsentanternes hus Aguilah Saleh og formand for statsrådet Khalid Meshri. Nødvendigheden af at invitere hele fire libyske aktører illustrerer den fragmenterede natur af det libyske politiske landskab. Mødet resulterede i en erklæring, ifølge hvilken den fornødne lovgivning for afholdelse af valg skal være på plads inden den 14. september 2018, og parlaments- og præsidentvalg skal finde sted den 10. december 2018. Erklæringen blev dog ikke underskrevet af parterne. Den 6. juni d.å. noterede Sikkerhedsrådet i en formandserklæring sig de libyske lederes forpligtelse til at fremme disse mål.

EU har de seneste år haft fokus på forholdene for irregulære migranter i Libyen. Senest konkluderede EU's stats- og regeringschefer i forbindelse med Det Europæiske Råd den 28. juni d.å., at bestræbelserne på at standse smuglere, der opererer fra Libyen, bør intensiveres, ligesom EU bl.a. vil øge støtten til Libyens kystvagt samt til humane modtagelsesforhold, frivillige tilbagesendelser og frivillig genbosætning.

Som led i de generelle bestræbelser på at fjerne incitamentet til at begive sig ud på farefulde rejser, opfordres der i konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd den 28. juni d.å. endvidere til hurtigt at undersøge konceptet med regionale landgangsplatforme i tæt samarbejde med relevante tredjelande og UNHCR og IOM.

Den danske støtte til migrationshåndteringen er bl.a. kanaliseret gennem EU's trustfond for Afrika, oprettet som opfølgning på Valletta-handlingsplanen fra 2015 til håndtering af irregulær migration og fordrivelseskriser i Afrika. Med støtte fra trustfunden er over 28.000 irregulære migranter blevet hjulpet tilbage til deres hjemlande fra Libyen siden 2017. Antallet af frivillige hjemsendelser er steget kraftigt siden etableringen af en trilateral taskforce (EU, AU og FN) i november 2017, som har fokus på at afhjælpe situationen for irregulære migranter og flygtninge i Libyen.

Med et nyt bidrag på 75 mio. kr. annonceret i juni d.å. fordoblede regeringen sit bidrag til trustfonden, og Danmark er nu den fjerdestørste bidragsyder. En stor del af det nye danske bidrag vil gå til beskyttelsesindsatser i Libyen samt til bæredygtig reintegration af migranter i deres hjemlande. Ifølge trustfondens seneste årsrapport står to danske NGO'er (Dansk Flygtningehjælp og Folkekirkens Nødhjælp) for implementerin-

gen af 13,7 % af NGO-andelen af fondens midler, der udgør 22 % af hele trustfonden. Derudover har Danmark bidraget til humanitære indsatser i Libyen gennem UNHCR og International Røde Kors, der inkluderer forebyggende og responderende indsatser rettet mod flygtninge og migranter.

Gennem en række indsatser støtter Danmark endvidere demokratiopbygning i Libyen. Regeringen støtter således fuldt op om FN's bestræbelser på at nå en politisk løsning på konflikten. Regeringen bakker ligeledes op om en aktiv EU-rolle i Libyen-kvarttetet, der består af EU, FN, AU og den Arabiske Liga. Endvidere arbejder Danmark for at mindske risikoen for fornyet konflikt i Libyen gennem støtte til forskellige stabiliseringsindsatser, herunder EU's grænsemission i Libyen, EUBAM Libya, der har til formål at hjælpe de libyske myndigheder inden for grænseforvaltning, retshåndhævelse og det strafferetlige system.

Dagsordenspunkt 2: Nordkorea

Rådet forventes at have en frokostdrøftelse af den seneste udvikling på den koreanske halvø efter Singapore-topmødet og i den forbindelse drøfte, hvordan EU bedst støtter op om den nuværende udvikling.

EU's Nordkoreapolitik har fokus på at bidrage til målet om afnuklearisering og Nordkoreas overholdelse af diverse resolutioner fra FN's sikkerhedsråd, inkl. også ballistiske tests og andre hensyn. EU har på den baggrund anlagt en tilgang, hvor EU aktivt støtter det internationale pres på Nordkorea, herunder gennem støtte til FN sanktioner og gennemførelsen af demarcher over for en række tredjelande, hvis implementering af FN-sanktionerne ikke er tilfredsstillende samt i tillæg hertil vedtaget egne skrappe sanktioner, alt imens kanaler for dialog og anden kommunikation holdes åbne.

Udenrigsrepræsentanten ventes på rådsmødet at give en status for processen efter Singapore-topmødet og senest den amerikanske udenrigsminister Pompeos besøg i Nordkorea [den 6.-7. juli], og dertil en status for EU's engagement på området, inkl. hvordan man bedst vil kunne støtte op om eventuel positiv fremdrift i processen inden for de nuværende politiske rammer.

Blandt EU-medlemslandene generelt er der enighed om at hilse Singapore-topmødet velkommen som et skridt til en politisk løsning og de-escalering, samt at fastholde EU's politik på området, særligt at det på nuværende tidspunkt først og fremmest handler om at fastholde presset og sanktionerne, indtil Nordkorea har taget reelle skridt mod atomafrustning, og fortsætte dialogen med centrale partnere.

Dagsordenspunkt 3: Marokko – Rådsbeslutning om aftale om ændring af protokoller til Associeringsaftalen

Europa-Kommissionen har den 11. juni 2018 fremlagt forslag til rådsbeslutning om aftale i form af brevveksling mellem EU og Marokko om ændring af protokollerne 1 og 4 til associeringsaftalen mellem EU og Marokko, således at produkter fra Vestsahara igen kan nyde de handelspræferencer, som er indeholdt i EU-Marokko-associeringsaftalen og dens protokoller på linje med tidligere praksis. Der er alene tale om at sikre et juridisk grundlag for at give handelspræferencer til produkter fra Vestsahara, som det de facto var praksis før EU-Domstolens afgørelse af 21. december 2016 (C-104/16 P). Der lægges ikke op til yderligere handelspræferencer.

Forslaget udspringer af ovennævnte afgørelse fra EU-Domstolen, hvoraf det fremgår, at associeringsaftalen og landbrugsaftalen mellem EU og Marokko ikke omfatter Vestsahara. Med afgørelsen er der ikke længere basis for, at produkter fra Vestsahara kan nyde de samme toldpræferencer som produkter fra Marokko.

En beslutning om at indgå en aftale om tilpasning af protokoller til associeringsaftalen mellem EU og Marokko kræver et kvalificeret flertal i Rådet og Europa-Parlamentets samtykke. Der forventes opbakning i Rådet til en tilpasning af associeringsaftalen. Aftalen træder i kraft dagen efter den dato, hvor de kontraherende parter oplyser hinanden om gennemførelsen af deres respektive interne procedurer.

Danmark har støttet, at der blev forhandlet med Marokko med henblik på at sikre handelspræferencer til produkter fra Vestsahara (alene et land stemte i EU-kredsen imod). Fra dansk side er der lagt vægt på, at der opnås en aftale, der lever op til EU-Domstolens afgørelse, herunder at Rådets Juridiske Tjeneste bekræfter, at aftalen er i overensstemmelse med afgørelsen fra EU-Domstolen.

Forhandlingsdirektiverne af maj 2017, der bemyndiger Kommissionen til at indlede forhandlinger med Marokko om tilpasning af protokoller til associeringsaftalen, indeholdt en forpligtigelse for Kommissionen til at sikre, at de berørte personer har været tiltrækkeligt inddraget. Kommissionen skulle desuden vurdere den potentielle indvirkning af aftalen, navnlig med hensyn til fordelene for de berørte personer. Kommissionen har i forslaget til rådsafgørelsen vedlagt en rapport, hvori der redegøres for de konsultationer, som Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste (FUT) har afholdt med relevante politiske og socioøkonomiske aktører fra Vestsahara med henblik på inddragelse og med henblik på at redegøre for fordelene for de berørte personer.

Til Kommissionens forslag til rådsbeslutning er vedlagt en begrundelse, der gennemgår den konsultationsproces, som Kommissionen og FUTen har gennemført. Af begrundelsen fremgår, at forslaget er udarbejdet med henblik på at respektere Domstolens afgørelse i sag nr. C-104/16 P. I denne dom fastslås, at omfattelsen af Vestsahara til denne aftale forudsætter, at der indhentes samtykke fra ”the people of Western Sahara”.

Det har på baggrund af begrundelsen til Kommissionens forslag givet anledning til tvivl, hvorvidt den ovennævnte konsultationsproces af EU-Domstolen ville blive vurderet at leve op til kravet om indhentelse af samtykke fra ”the people of Western Sahara” som fastlagt i ovennævnte dom. Det har derfor været væsentligt for medlemslandene – herunder ikke mindst Danmark, jf. ovenfor – at Rådets Juridiske Tjeneste vurderer aftaleudkastets forenelighed med EU-retten.

Rådets Juridiske Tjeneste har på den baggrund den 2. juli 2018 i en vurdering af aftaleudkastets forenelighed med dels forhandlingsdirektiverne, dels EU-Domstolens afgørelse fundet, at det fremgår af Kommissionens rapport, der ledsager forslaget til rådsafgørelsen, at alle rimelige og gennemførlige skridt er taget for at fastslå Vestsaharas befolknings (”the people of Western Sahara”) samtykke til aftaleudkastet gennem konsultationer med dets repræsentanter.

I forbindelse med Rådets beslutning om aftale i form af brevveksling mellem EU og Marokko om ændring af protokollerne 1 og 4 til associeringsaftalen mellem EU og Marokko afgiver Danmark erklæring om, at dansk tilslutning sker henset til Rådets Juridiske Tjenestes vurdering.

Dagsordenspunkt 4: EU’s østlige partnerskab

Rådet forventes at drøfte status for EU’s østlige partnerskab i opfølgning af Østpartnerskabstopmødet i november 2017 og forud for det kommende EU-udenrigsministermøde med partnerlandene den 15. oktober 2018.

Der ventes på mødet udtrykt bred opbakning til det østlige partnerskab, der udgør rammen for EU’s forhold til Ukraine, Georgien, Moldova, Hviderusland, Armenien og Aserbajdsjan. Fra dansk side lægges stor vægt på Partnerskabet og på udviklingen af EU’s forhold til landene, særligt til Ukraine, men også til Georgien og Moldova, som alle har indgået omfattende frihandelsaftaler med EU. Der ventes afholdt et særligt handelsministermøde med disse lande i september med fokus på implementeringen af disse aftaler. Det er også lande, der er udsat for et stort russisk pres, og som søger stabilitet, sikkerhed og udvikling gennem samarbejdet med EU. Relationerne til Hviderusland, Armenien og Aserbajdsjan er mindre udviklede. Der ventes desuden udtrykt bekymring over en stigende russisk indflydelse i Moldova.

For Danmark er det vigtigt, at EU's høje ambitionsniveau for regionen fastholdes. Partnerskabet skal vedblive med at være en attraktiv samarbejdsramme – for partnerlandene og for EU. Danmark lægger derfor vægt på, at de lande, der er længst fremme og har største ambitioner i EU-tilnærmelsen, også gives størst opmærksomhed i samarbejdet ud fra en ”more for more”-tilgang. Gennemførelsen af EU's associeringsaftaler og omfattende frihandelsaftaler med Ukraine, Georgien og Moldova og EU-støtte hertil tillægges særlig stor vigtighed.

Anders Samuelsen